

Matkarada tahab midagi juurde

VIIO AITSAM

Eestis on juba erametsades mitut moodi õppe- või matkaradasid, aga enamasti ei ole need seotud võimalustega tulu teenida.

“Tulu saab omanik tegelikult küll,” ütles Viljandimaa erametsakonsulent Are Metsma, pidades silmas võimalust saada õppe- või matkaraja tegemiseks riigilt toetust. Viljandimaal on nii eramaadele rajatud näiteks noorendike hoolduse õpperada.

Lääne-Virumaal on samuti olemas erametsamaale rajatud metsanduslik õpperada ja näiteks Raplamaal on õpperada seotud pärandkultuuriobjektidega.

VEIDI EBALEV

Tänases Sinu Metsas kuulutab SA Erametsakeskus välja kaks konkurssi, et edendada metsade mitmekülgset kasutust ja rajada erametsadesse igäüheõigusele tuginevaid puhkamisvõimalusi.

Just see viimane on mõne metsaomaniku pannud mõtlema. Kui rajad oma maadele näiteks matkaraja, kus kõik matkata saaksid, lisanduvad kohustused, sest keegi peaks rada ka korras pidama ja sel üldse silma peal hoidma.

Üks metsaomanik märkis, et ta üldiselt ei tahaks, et tema maal väga palju rahvast käiks – kui teed valmis midagi eriti atraktiivset, pole välistatud rahvamassid, ja seda, kas tuleb palju või vähe inimesi, ei tea kunagi ette.

Samu mõtteid on avaldanud ka mõned metsaomanikud pärandkultuuriobjektide korda tehes, kui toetuse saamisel on lisatingimus, et omanik peab võimaldama objektile ligipääsu ka võimalikele külastajatele.

POLE KOMBEKS

Suhtumised oleks ilmselt teistsugused, kui rajatise ja külastajatega kaasneks võimalus tulu teenida. “Aga siis peaks midagi veel olema. Lihtsalt niisama rajal käimise eest ei saa raha küsida – see

Eestlase matkaradadel käimise harjumust on kõvasti lihvinud looduskaitsealad ja RMK.

oleks imelik ja siis võib-olla ei tuleks sinna üldse keegi,” rääkis Are Metsma.

Ka tähendaks tasuline teenus taas lisakohustusi – kas või seda, et keegi peab siis alati valmis olema raha küsima.

Eestlased on ilmselt sealmaal, et hoiakse joont – kõike ei taheta ja ei osatagi veel vahetada rahaks, nagu mõnel pool mujal loomulikuks peetakse. Teisalt pole meil looduses käimise võimalus nii haruldane, et külastajad oleks väga valmis selle eest raha maksma.

Üldiselt on metsaomanikud seda meelt, et kui tahta tulu ka, tuleks radasid välja pakkuda koos millegi muuga, millelagi, mis turistide köidaks, näiteks kas või toitlustamisega.

Erametsakeskuse konkursski viitab võimalusele näidata ja lasta külastajatel teha endisaegseid metsatöid. Kui keskkonnaministeerium mõni aeg tagasi pani kokku metsade mitmekülgse kasutamise projekti, tuli sageli jutuks matkaradade rajamine turismitalude juurde ja ühendamine mõne muu turismiteenusega.

Aga see tähendab, et korraldaja metsaomanik peaks sellele ka oma aega pühendama.

Viljandimaa inimesed toovad loodusradadest rääkides näiteks Nava talu peremehe Jaak Kõdari. Nava metsas on kaitsealused künnapuud, mille juurde läheb metsarada, kus on üleval teabetahtvliid jne.

Aga rajale minejaid leidub siis, kui talus parajasti midagi muud toimub. Nava on kuulsust kogumas taluteatriga. Peremees ise ei taha seda taluteatriks nimetada.

Ta on öelnud, et see on lihtsalt koht, kus etendatakse lugusid, mis on juhtunud Nava talus või mujal Mulgimaal. Näidendid kirjutab peremees ise ja sisse on seotud Nava lava.

ESIMESED PÄÄSUKESED

“Et midagi sellist ette võtta, on tarvis erilist pühendumist ja huvi,” räägivad kõrvalseisjad.

Teisalt on näiteks Raplamaal olemas ühes talus raba matkarada, kuhu on ehitatud ka laudtee. Seal käib suur pere ise, kõik nende sõbrad ja tuttavad ning pole kuulda olnud, et kedagi tagasi saadetaks, kes sinna jalutama tahaks minna.

Harjumaal on teada talu, kus peremees alustas hoopis külalistemajast, mille ehitas metsa – järjekord on olnud selline, et matkarajad lisanduvad külalistemajale, mitte vastupidi.

Seega sõltub kõik metsaomanikust. Ka võimalustest, ent kõige rohkem metsaomaniku enda tahtmistest ja valmisolekust turistidega tegelda.